

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Bojan Cvejić, Tamara Skrozza, Dragan Đorđević, Ljiljana Smajlović, Jelka Jovanović, Zorica Višnjić, Olivera Milošević, Vida Petrović Škero, Zlatko Čobović i Vlado Mareš, na sednici održanoj 25.6.2020. godine, većinom glasova donosi

ODLUKU

Tekstom “Kamikaze na dva točka”, objavljenim 16.aprila 2020. godine, magazin “SAT Plus” **nije prekršio odredbe Kodeksa novinara Srbije.**

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti

OBRAZLOŽENJE

Marko Trifković, predsednik udruženja građana Novosadaska biciklistička inicijativa, podneo je žalbu u ime tog udruženja, verujući da je sporim tekstom prekršeno više tačaka Kodeksa novinara Srbije iz poglavlja Istinitost izveštavanja i Novinarska pažnja. On je naveo da se izrazom „kamikaze“ čitaocima sugeriše da biciklisti namerno ugrožavaju sebe i druge, te da su čitaoci zapravo netačno informisani, jer se to ne može zaključiti ni iz statističkih podataka iznetih u tekstu. Ukazao je i da je prekršena odredba Kodeksa novinara koja se odnosi na obavezu novinara da pravi jasnu razliku između činjenica, pretpostavki i nagađanja, jer u naslovu teksta i u antrfileu zapravo iznosi svoju ocenu, koja nije u skladu sa argumentima u tekstu. „Autor je bio dužan da vodi računa o konkretizaciji i kontekstu kako bi sprečio dovođenje čitalaca u zabludu ovakvim razlikama koje mogu pojačati utisak da su upravo biciklisti odgovorni za saobraćajne nezgode u kojima učestvuju i da je broj nezgoda dramatično porastao. Ukoliko stavimo pogibije biciklista u širi kontekst, u poslednje, zvanično dostupnom izveštaju Agencije za bezbednost saobraćaja (2017.) navodi se da je prosečan godišnji broj biciklista oko 60, a trenutani broj je 64 ili 65. Posebno ističemo i da je broj biciklista porastao (naročito u Vojvodini), što nije razmatrano“, ističe se, između ostalog u žalbi.

U odgovoru na žalbu Mladen Alvirović, direktor SAT Media Group, istakao je da tekst koji je predmet žalbe predstavlja primer istinitog i objektivnog izražavanja, da se njime prenose činjenice koje predstavljaju zvanične podatke iz više izvora, a da je novinar koji je napisao tekst postupio sa dužnom profesionalnom pažnjom i tekst zasnovao na objektivnim činjenicama, a ne na ličnom utisku. Tema teksta su statistički podaci koji jasno govore da je broj nastradalih učesnika u saobraćaju u opadanju u svim kategorijama, osim kad je reč o biciklistima, gde je u značajnom porastu. „O ovakvoj poražavajućoj statistici po bicikliste

potrebno je da javnost bude obaveštena dovoljno snažno i agresivno, da bi se privukla potrebna pažnja, a sve u cilju kako bi se učesnici u saobraćaju, a naročito nadležni državni organi presuzeli odgovarajuće aktivnosti da se smanji broj nezgoda u kojima učestvuju biciklisti", navodi se, između ostalog, u odgovoru na žalbu. Osim toga, Alvirović objašnjava i da kada se za nekog kaže da je „kamikaza“ ne sugerise se da je reč o nekome ko hoće da se ubije, nego da vozi bez straha da ga njegova vožnja može dovesti u rizik da nastrada, te da su takvo tumačenje prihvatili i drugi mediji.

Članovi Komisije za žalbe ocenili su da je tema kojom se tekst bavi veoma važna, jer sve više biciklista učestvuje u saobraćaju, te da treba svima skrenuti pažnju na to da ih sve više i strada u saobraćajnim nesrećama. Tekst je upozoravajući za sve učesnike u saobraćaju, ali šalje poruku i nadležnima da nešto treba da preduzmu.

Podnosilac žalbe žali se prvenstveno na ton, odnosno na način na koji je tekst napisan, kao i na neke od ocena autora teksta, a ne na to da su navedeni statistički podaci netačni. Po mišljenju dela članova Komisije, tekst je svakako mogao biti napisan i drugačije, jer su neki izrazi prejaki, poput „kamikaza“ u naslovu, dok su drugi mislili da se na taj način šalje poruka o opasnosti kojoj biciklisti mogu biti izloženi i upozoravaju se da voze pažljivije.

Jedna članica Komisije mislila je da Kodeks jeste prekršen, da je pun proizvoljnosti i manipulacija, te da targetira bicikliste kao najveće krivce za saobraćajne nesreće, pa je, zbog toga, odluka da Kodeks novinara Srbije nije prekršen doneta sa devet glasova „za“ i jednim „protiv“.

Beograd, 26.6.2020.

Predsedavajući

Bojan Cvejić